

**Joensuun Kontiosuon kaatopaikan
lokki-, varislintu- ja muut lintulaskennat
2018**

Matti J. Koivula

Kannen kuva: Esiakuinen selkälokki, ”tuhkaselkälokki”, todennäköisesti alalajia heuglini. 27.4.18.

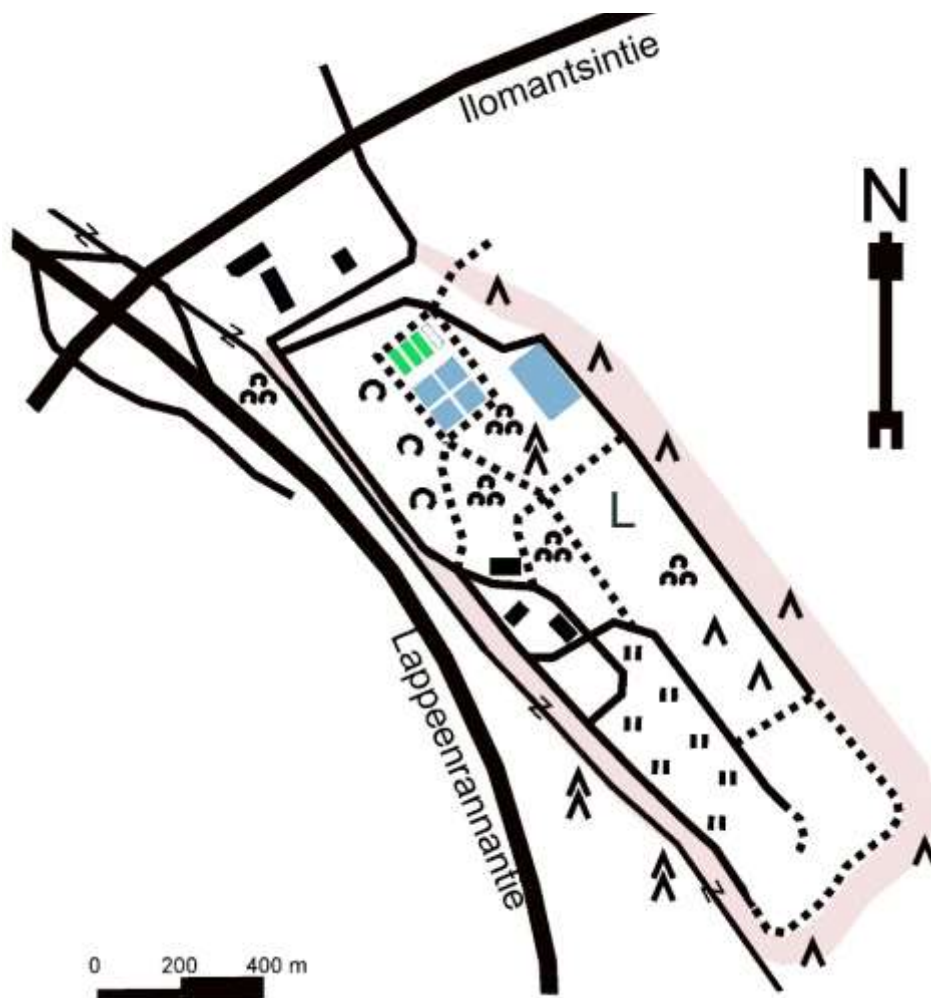
Raporttiin viitataan seuraavasti: Koivula, M. J. 2019: Joensuun Kontiosuon kaatopaikan lokki-, varislintu- ja muut lintulaskennat 2018. Omakustanne, Kontiolahti. 26 s.

Kaikki oikeudet © kirjoittaja

Kaikki raportin kuvat on otettu Kontiosuon kaatopaikka-alueella 2018.

1. Johdanto

Esittelen tässä raportissa Joensuun Kontiosuon kaatopaikalla tekemiä lintulaskentojen tulokset vuodelta 2018. Raportin päätarkoitus on esitellä lokkien, varislintujen, kottaraisen, pikkuvarpusen ja keltasirkun lukumäärien vaihtelu Kontiosuolla vuoden mittaan. Tässä yhteydessä on syytä huomioida, että raportoidut yksilömäärät eivät sellaisenaan kerro, paljonko jonkin lajin yksilöitä käy paikalla esimerkiksi vuorokausi- tai kuukausitasolla. Ne ovat pikemminkin arvioita kerrallaan paikalla olevien lajien yksilömääristä. Esimerkiksi lokkeja ja varislintuja liikkuu kaatopaikalle ja sieltä pois varhaiskeväästä alkutalveen käytännössä koko valoisan ajan. Siten kokonaiskävijämäärien luotettava arviointi vaatisi esimerkiksi ympäri vuoden säännöllisesti toistettua, koko valoisan ajan kattavaa havainnointia lintujen liikkeistä kaatopaikalle ja jälleen pois, yhdistettynä esimerkiksi lukurengashavaintoihin.

Kuva 1. Kontiosuon kaatopaikka-alue. Tiet on merkitty mustilla viivoilla: katkoviivoin merkityt tiet ovat yleensä käytössä vain lumettomana aikana. Erityyppiset metsät on merkitty peruskartoissa käytettävien symbolein. Mustat nelikulmiot ovat rakennuksia. Punertavalla varjostuksella on korostettu reuna-alue, jolta 2015 lähtien on laskettu pesimälinnustoa varsinaisen kaatopaikan ulkopuolelta.

Raportin toisena tarkoituksena on esitellä kesän 2018 pesimälinnusto kartoituslaskentojen pohjalta. Tutkin tätä varten koko kaatopaikka-alueen sekä sen välittömässä läheisyydessä olevat alueet eri ympäristötyypeineen (Kuva 1).

2. Aineisto ja menetelmät

2.1. Tutkimusalue

Kontiosuon jätekeskus sijaitsee viitisen kilometriä Joensuun kaupungintalolta itäkaakkoon. Keskusta ylläpitää Puhas Oy. Kaatopaikka-alue on kooltaan karkeasti 2100 m × 500 m ja leveimmältä kohdaltaan noin 600 metriä (Kuva 1). Kokonaisuus rajautuu pääasiassa keskenkasvuisiin mänty- ja sekametsiin, joista huomattava osa kasvaa rämeillä. Alueella on puutarha- ja sekajätteen, lajitellun jätteen, maa-aineksen ja erikoisjätteen varastointia, mukaan lukien vaaralliseksi luokiteltava jäte. Tarkemmin, katso Koivula (2014) tai Puhas oy:n internet-sivut (<https://www.puhas.fi/etusivu.html>).

Kuva 2. Kontiosuon keskiosan mäntyräme myllerrettiin vuonna 2018 ja pohjustettiin sorakentäksi myöhempää rakentamista varten. 14.4.18.

Yksityishenkilöille tarkoitettu lajittelukenttä lähellä toimistorakennusta (Kuva 1) on linnustoltaan niukka, joskin sen välittömässä ympäristössä olevista rikkaruohostoista tapaa muuttoaikoina ajoittain runsaastikin varpuslintuja. Lajittelukentältä välittömästi kaakkoon jatkuva, laaja entinen

läjitysalue on lintujen kannalta enimmäkseen liian rehevä ja kasvillisuudeltaan sankka. Sen runsas nokkoskasvusto suosii monia päiväperhosia, ja varislinnut lepäilevät siinä toisinaan, etenkin jos alueella saalistaa kanahaukka. Sekajätteen ulkoläjitysalue, kippi, sijaitsee alueen kaakkoisreunassa (Kuva 1). Kippi oli aktiivisen toimintansa aikana – ajoittuen Varkauden jätteenpolttolaitoksen huoltokatkoksien ajoille keväällä ja syksyllä, lokki- ja varislintujen kannalta tärkein osa aluetta. Sen eteläpuolella on asfaltoitu kenttä, jolle kasataan lähinnä rakennuspuu- ja ajoittain myös hieman biojätettä. Kipistä välittömästi pohjoiseen sijaitseva märkä painuma sekä siitä edelleen pohjoiseen jatkuva mäntyraie pohjustettiin sorakentäksi vuonna 2018. Aidatun alueen pohjoisosassa on vesialtaita, joilla lepäilee ja vähäisessä määrin myös pesii kevästä syksyyn vesilintuja, kahlaajia ja varpuslintuja. Vuonna 2018 tehtiin myös laajamittaisia pensaikkojen raivauksia vesialtailla sekä ajoteiden varsilla ja sähkölinjoilla. Nämä toimenpiteet oletettavasti heikentävät alueen linnustollista arvoa, millä voi olla merkitystä Kontiosuon uhanalaiselle pesimälajistolle (katso myöh.).

Kuva 3. Kontiosuolla 2018 syntyneet laulujoutsenuorukaiset selviytyivät kaikki muutolle. 26.7.18.

Kontiosuolla tekemissäni ympärivuotisissa laskennoissa keskityin lokki- ja varislintuihin sekä kottaraiseen, pikkuvarpuseen ja keltasirkkuun. Tutkin kaikilla käynneillä kippi- ja biojätealueen sekä mainitun märän painuman reuna-alueineen. Sulan veden aikana tutkin myös pohjoisosan altaat, koska niillä lepäilee parhaimmillaan kymmeniä lokkeja, etenkin pienempiä lajeja.

Edellä lueteltujen, ympäri vuoden seuraamieni lajien lisäksi selvitin kaatopaikka-alueen pesivää lintulajistoa kartoittamalla alueen touko-heinäkuun aikana. Kartoituksen jälkeen tulkitin kartalle

merkityistä havainnoista reviirit ja jaottelin reviiritulkinnat luokkiin sen mukaan, miten varmasti havainnot viittasivat pesintään. Tässä esiteltävä aineisto koostuu lajilistasta, pariarvioista ja pesimävarmuuksista. Viimemainittua varten jaoin havaitut lajit kolmeen luokkaan:

- (1) varma pesintä (muna- tai poikaspesä tai vasta pesästä lähteneet poikaset havaittu)
- (2) todennäköinen pesintä (laulava koiras tai pari samassa paikassa vähintään viikon ajan)
- (3) mahdollinen pesintä (laulava koiras tai pari havaittu kerran pesimiseen sopivassa ympäristössä)

2.2. Havainnointimenetelmät

Havainnoinnin tärkein apuväline oli kiikari (8,5 x) sekä vaikeasti tunnistettavien lokioiden osalta teleobjektiivilla varustettu kamera (digirunko, 300 mm objektiivi ja 1,4 x telejatke). Lintujen suhteellisen arkuuden vuoksi tein lokki- ja varislintulaskennat autosta käsin; linnut säikkyvät jalankulkijaa usein jo yli sadan metrin päästä, mutta autolla pääsee ongelmitta muutaman metrin päähän. Tutkin kaikilla käyntikerroilla asfalttikentän, kippialueen ja sen luoteispuoliset maakasat sekä kevästä syksyyn myös vesialtaat. Lokkioiden ollessa runsaita näiden pisteiden kattavaan tutkimiseen kului 1–3 tuntia.

Pesimälinnustoa selvittäessäni tutkin viidellä kartoituskierröksellä avomaat ja vesialtaat tarkasti kävellen; myös metsiköitä tutkin jalan vähintään reunaosien osalta. Vuonna 2014 tutkin pesimälajistoa ainoastaan tieurilta käsin ja kaatopaikkaa reunustavien teiden sisäpuoliselta alueelta, mutta 2015–18 käytin huomattavasti aikaa teiden välisillä alueilla sekä varsinaisen kaatopaikka-alueen reunasta ulos noin sataan metriin (punertava varjostus Kuvassa 1). Kukin kartoituskierrös vei 2–3 aamun tuntia. Merkitsin kaikki pesintään viittaavat havainnot kartalle. Havainnoinnin tärkeimmät apuvälineet tämän tyyppisissä tutkimuksissa ovat omat korvat – esimerkiksi metsässä liikkuaessa pääosa havainnoista koskee lintujen laulua sekä kutsu- ja varoitusaäniä – ja kiikari.

2.3. Aineisto

2.3.1. Ympärivuotinen seuranta: lokit, varislinnut, kottarainen, pikkuvarpunen ja keltasirkku

Lajit, joiden määrä oli enintään sadassa, oli yleensä mahdollista laskea tarkasti yksilön tarkkuudella, mutta runsaampien lajien kohdalla kirjatut luvut olivat arvioita. Näihin päädyin laskemalla otoksia osasta yksilöitä (esim. 50 tai 100 yksilöä) ja sen jälkeen arvioimalla, montako niiden otoksien kokoista ryhmää paikalla oli. Siten alle sadan yksilömäärät ovat hyvin tarkkoja, mutta korkeammissa luvuissa saattaa olla virhettä, jonka uskon olevan enintään 10–20 % luokkaa.

Kokosin havainnot ”laskennoiksi” taulukko-ohjelman tiedostoon. Laskenta tarkoittaa tässä lintujen hetkellisen lukumäärän arviota; tällaisia arvioita tein pisimpään kestäneillä käyntikerroilla joskus kaksi tai kolmekin, mutta eri laskentojen välillä oli oltava vähintään tunti. Kirjatut luvut ovat siis kerrallaan havaittuja yksilömääriä, joista tarkastelen lähinnä viikoittaisia korkeimpia lukuja (”viikkomaksimit”). Nämä luvut eivät kuitenkaan kerro, paljonko yksilöitä kaikkiaan käy paikalla. Esimerkiksi Tampereen Tarastenjärven kaatopaikalta on arvioitu, että lokkioiden huippuajanjaksoilla paikalla saattaisi päivän mittaan käydä jopa 5–8 kertaa enemmän lokkeja kuin mitä niitä on kerralla havaittavissa (Juvaste ym. 2015). Kontiosuolla ”vanhoina hyvinä aikoina” käyneiden lokki- ja varislintujen kokonaismäärän arvioista, katso Lindblom (2009).

Keräsin laskenta-aineiston 9.1.–25.12. (103 laskentaa). Lisäksi otin tähän raporttiin verrokiksi samalta paikalta samoin menetelmin kokoamani aineiston 2012–2017 (yhteensä 751 laskentaa; Koivula 2014, 2015, 2016, 2017, 2018). Useimmista laskennoista olen kirjannut kellonajan, säätilan (pilvisuus asteikolla 0–8, tuuli metriä sekunnissa, näkyvyys kilometreissä sekä sateisuus kolmessa luokassa: sateeton, tihku/kuuro tai jatkuva sade) sekä lокkien, varislintujen, kottaraisen, pikkuvarpusen ja keltasirkun laskentahetkellä havaitsemani yksilömäärät.

Kuva 4. Harmaalokit ja vanha selkälökki läähättävät kesähelteellä. 17.7.18.

2.3.2. Pesimälinnusto

Pesimälintukartoitusta tehdessäni kirjasin maastossa kaikki lintuhavainnot karttapohjalle. Tutkin koko alueen viidesti toukokuun lopun ja heinäkuun puolivälin välillä pesivän lajiston ja parimäärien selvittämiseksi. Jos havainto mahdollisesti koski pesivää, merkitsin tiedon karttapohjalle. Tulkitsin parimäärän kullekin lajille erikseen kaikista viidellä kartoituskierröksellä tekemistäni havainnoista. Vierekkäisiksi tulkittujen reviirien välimatkan oli oltava vähintään 100 m varpuslinnuilla (pois lukien yhdyskuntapesijät, kuten pääskyt ja räkättirastas) ja 200 m isommilla lajeilla, kuten kahlaajat, varislinnut, lokit ja sorsat. Poikkeuksena olivat tilanteet, joissa lähempänä toisiaan sijainneet reviirit oli mahdollista varmistaa yhtäaikaisilla havainnoilla.

2.4. Analysointi

Esittelen aineistoa pääasiassa kuvien avulla, en niinkään formaaleilla analyysillä. Kuvaajista on tapauskohtaisesti mahdollista tulkita yksilömäärien vaihtelun (huippujen ja pohjalukemien) avulla muutonhuiput, poikasten lähtö syntymäkolonioistaan sekä kevätmuuttajien saapuminen ja syysmuuton päätyminen.

Tarkastelin 2013 ja 2014 raporteissani mm. säätilan, viikonpäivän, vuorokaudenajan ja laskijan vaikutuksia havaittuihin harmaalokkimääriin (Koivula 2014, 2015). Näiden tarkastelujen perusteella vuodenaikaisvaihtelu selitti havaituista harmaalokkimääristä kaksi kolmannesta. Sitä vastoin laskijan, vuorokaudenajan (valoisan ajan tunnit) ja säätilan (näkyvyys, tuulisuus, sateisuus) yhteen laskettu selitysosuus oli marginaalinen (Koivula 2014). Tästä syystä pitäydyn tässäkin raportissa pelkästään ajallisen vaihtelun tarkastelussa.

3. Tulokset ja niiden tulkinta

3.1. Viikkokohtainen yksilömäärien vaihtelu vuonna 2018

Tarkastelen aluksi viikkomaksimeita lajeittain. Kaikissa osion 3 luvuissa on muistettava, että en ehtinyt Kontiosuolle kuutena viikkona, joten aineistoa kertyi 46 viikolta.

Harmaalokkien viikkomaksimit (niinä viikkoina, joina lajia ylipäätään havaittiin) olivat keskimäärin 200 yksilöä (vaihteluväli 5–820; nollaviikkoja 16; lisäksi 6 viikkoa, jolloin ei havainnointia), selkälokkien 6 (1–17; 32), kalalokkien 21 (3–45; 31) ja naurulokkien 135 (1–600; 30). Muilla seurantalajeilla vastaavat keskiarvot ja vaihteluvälit olivat variksella 85 (6–550; ei nollaviikkoja), naakalla 146 (1–650; yksi nollaviikko), korpilla 37 (2–140; 1), harakalla 9 (2–24; 1), kottaraisella 44 (1–320; 31), keltasirkulla 38 (1–150; 31) ja pikkuvarpusella 40 (20–150; 25). Näiden lukujen valossa etenkin lokkien ja varislintujen määrät olivat selvästi edellisvuosia alempia (vrt. Koivula 2017, 2018).

Seuraavassa keskityn kuvailemaan havaittuja määriä sekä niiden vaihteluun liitettävissä olevia tekijöitä, kuten muuttokausi ja pesintä. Kontiosuolla käyvien lokki- ja varislintujen kokonaismääristä sekä lepäily- ja yöpymispaikoista, katso Lindblom (2009) ja Koivula (2014).

3.2. Lokkilintujen runsausvaihtelu 2018

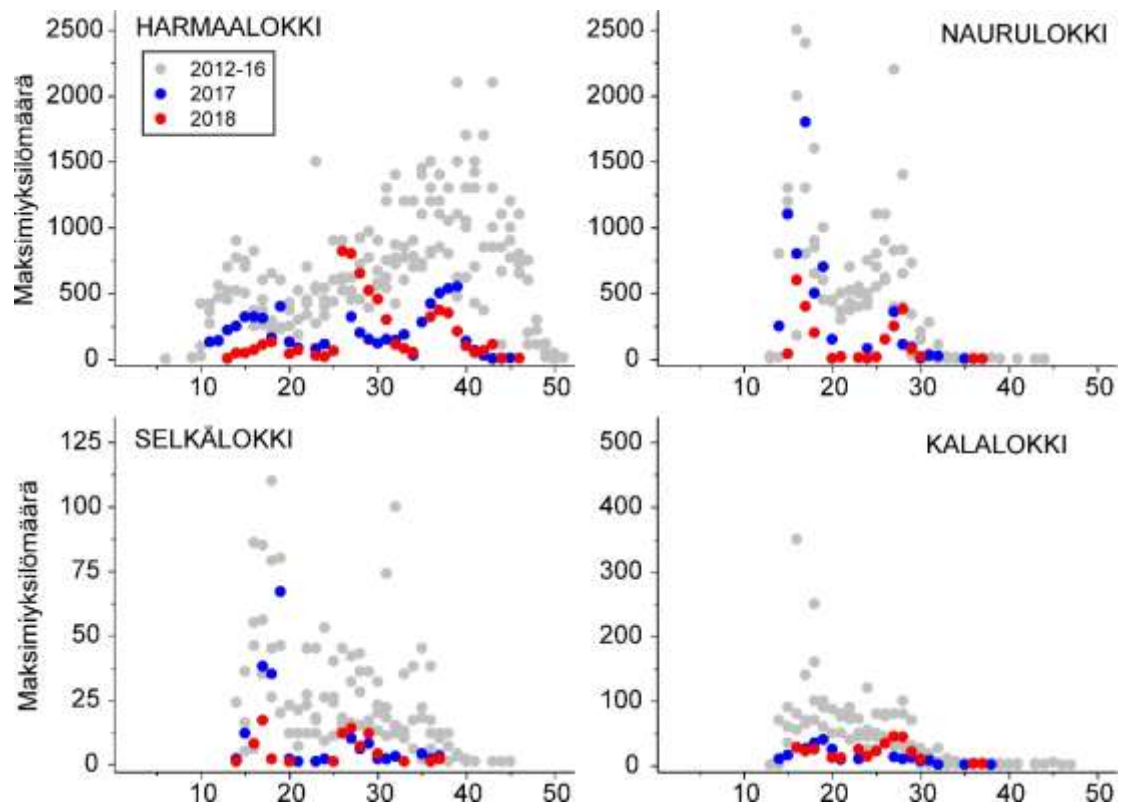
Ensimmäiset harmaalokit saapuivat vasta 30.3., jolloin paikalla kierteli viisi juhlapukuista yksilöä (Kuva 6). Kevätmäärät olivat yli sadan vain 27.4.–6.5. Tämä oli myös melko tarkkaan jakso, jolloin jätettä kipattiin keväällä ulos Varkauden polttolaitoksen huoltokatkon takia. Kesällä 26.6.–11.8. määrät olivat jälleen sadoissa samasta syystä, huippujaksona 29.6.–11.7. jatkuvasti 600–800 yksilöä, ja syksyllä jälleen 5.9.–3.10. Jälkimmäiseen huippuun sekoittuu jo syysmuuttajia. Pian heikentyneen ruokatilanteen takia lokit lähtivät aikaisin muutolle, ja viimeiset harmaalokit havaittiin edellissyksyn tapaan jo 12.11. (Kuva 6). Vertasin prosentuaalista samankaltaisuutta samojen viikkojen laskentoihin vuosina 2012–16 ja 2017–18. Harmaalokkien huhti-lokakuun viikkomaksimit olivat 2017 yhtenä ja 2018 kolmena viikkona edellisvuosien tasolla, mutta keskimäärin ne olivat 30 % vuosien 2012–16 viikkomaksimeista. Tampereen Tarastenjärveä lukuun ottamatta Suomen kaatopaikat ovat viime vuosina siirtyneet sekajätteen polttoon ja biojätteen käsittelyyn mädätyshalleissa, mistä syystä lokki- ja myös varislintumäärät kaatopaikoilla ovat romahtaneet yleisemminkin (Holmström 2018, Juvaste

2019, Juvaste & Koskinen 2019). Kontiosuolla oli siis lokkeja lähinnä avovesikaudella ja enemmän vain silloin, kun oli ulkoläjitystä.

Harmaalokin tapaan selkälokin määrät jäivät selvästi alemmiksi kuin edellisvuosina; vuosien 2017–18 huhti-lokakuun jakson määrät olivat keskimäärin vain 27 % vuosien 2012–16 määristä (Kuva 6). Ensimmäiset suomalaisen *fuscus*-alalajin yksilöt nähtiin 7.4. Selkälokkihuippu oli 27.4., jollin paikalla oli 17 yksilöä. Tämän jälkeen selkälokkeja oli yleensä vain yksi tai kaksi, kunnes kippiin keskikesällä tuotiin sekajätettä; jaksolla 26.6.–20.7. selkälokkeja oli jatkuvasti yli viisi yksilöä, enimmillään 14. Viimeinen *fuscus*-alalajin selkälokki viipyi paikalla 12.9. Sitä vastoin oletettuja alalajin *heuglini* ”siperianselkälokkeja” oli syksyllä nähtävissä selvästi pitempään, kuten niillä on tapana. Ensimmäinen *heuglini* oli Kontiosuolla vasta 21.4., mutta tämän jälkeen niitä näkyi harvakseltaan yleensä yksittäin läpi kesän, säännöllisimmin samalla hyvällä jaksolla kuin *fuscus*-selkälokkejakin. Vuoden korkein *heuglini*-määrä oli 3.10., jolloin niitä oli paikalla viisi; viimeinen tavattiin 12.11.

Kuva 5. Nuori selkälokki laskeutumassa vanhojen harmaalokkien sekaan biojätehallin katolle. Kaikkien isojen lokkien määrät jäivät aikaisempiin vuosiin verrattuna vaatimattomiksi sekajätteen ulkoläjitöksen satunnaisuuden vuoksi. 7.9.18.

Kuva 6. Kontiosuon runsaimpien lokkalajien viikkomaksimit 2017 (siniset symbolit), 2018 (punaiset symbolit) ja aiempina laskentakessinä 2012-16 (harmaat symbolit; vuosia ei eroteltu).

Kuva 7. Harmaalokkeja näkyi Kontiosuolla 2017-18 alle kolmannes vuosiin 2012–16 verrattuna. Korkeimmat luvut ajoittuivat jaksoille, jolloin sekajätettä tuotiin kippiin. 4.7.18.

Merilokki oli sekin esiintymiseltään niukempi kuin aiempina vuosina. Keväällä niitä näkyi vain 27.4., jolloin paikalla oli kaksi yksilöä. Syksyllä laji oli melko säännöllinen 5.9.–23.10., jolloin noin puolella käyntikerroista näkyi 1–2 yksilöä, enimmillään 11.9., jolloin neljä. Merilokki on Järvi-Suomessa pesivänä vähälukuinen, ja Kontiosuon yksilöt lienevät olleet Barentsinmeren tai Laatokan kiertelijöitä.

Kuten isommat lokkilajit, myös nauru- ja kalalokki olivat selvästi vähälukuisempia kuin aiempina vuosina (Kuva 6). Naurulokilla tosin keväthuippu oli 2017 lähes aiempien vuosien veroinen jaksolla 12.–28.4. Sitä vastoin 2018 määrät olivat hiipuneet, vaikkakin keväthuipun ajoittuminen oli lähes sama kuin aikaisemminkin: yli sata yksilöä löytyi 18.4.–6.5., huippuna 600 huppupäätä 23.4. Kesällä niitä oli satoja samalla jaksolla kuin harmaa- ja selkälokkejakin, s. o. sekajäteviikoilla 29.6.–11.7., jolloin niitä oli jatkuvasti 100–380 yksilöä. Viimeiset olivat 12.9., jolloin kaatopaikalla kierteli kaksi nuorta yksilöä. Kalalokkikausi oli yhtä pitkä kuin naurulokilla. Ensimmäiset saapuivat 18.4., ja vuoden korkein määrä oli heti 21.4., jolloin kaatopaikalla oli 28 kalalokkia. Tämän jälkeen niitä näkyi tasaisesti luokkaa 10-20 yksilöä, pääosin paikalla tai lähijärvillä pesiviä yksilöitä, ja syksyn viimeinen oli jo 12.9.

Kuva 8. Havaintokesänä syntynyt merilokki. 11.9.18.

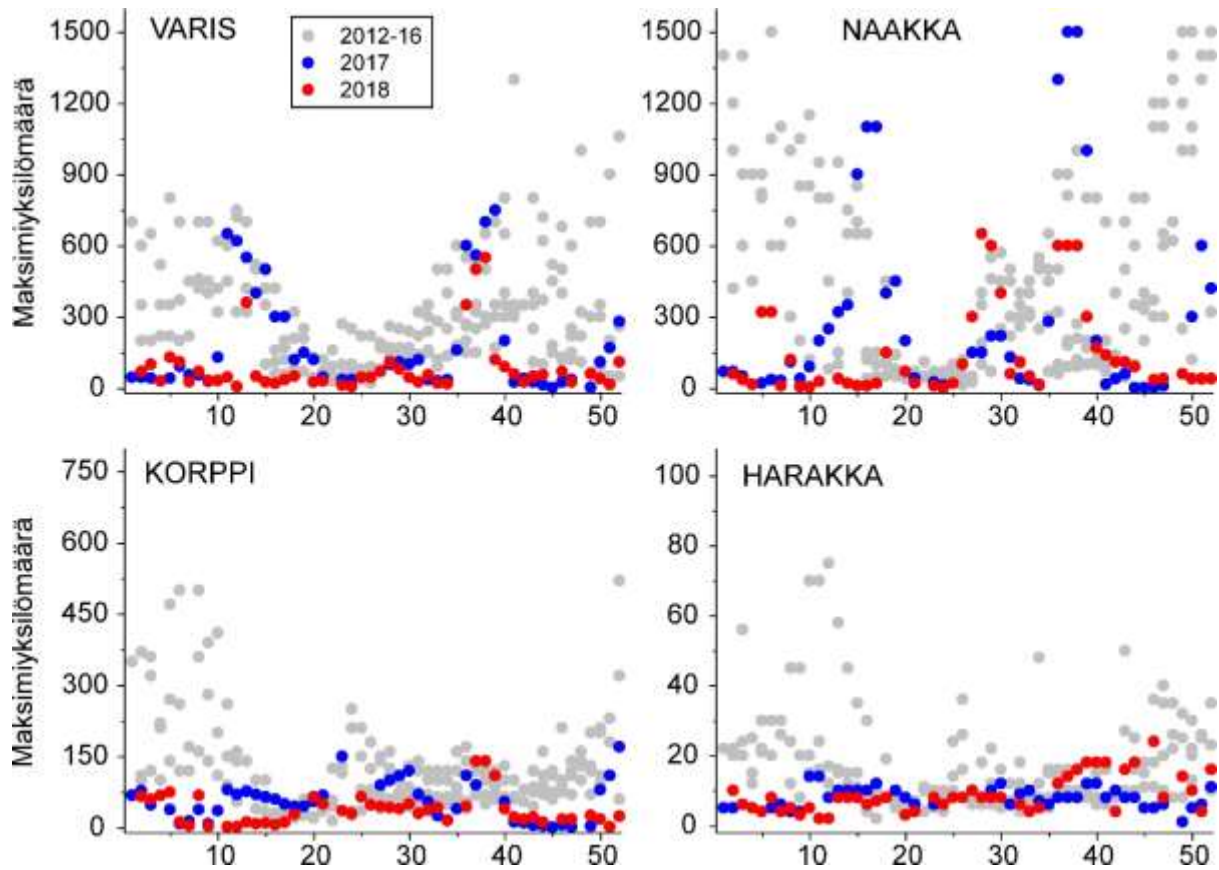
3.3. Varislintujen runsausvaihtelu 2018

Varislintujen määrät olivat 2017 vielä ajoittain edellisvuosien tasolla, mutta 2018 jo jatkuvasti alempia (Kuva 10). Keväthuippu oli 30.3., jolloin paikalla oli 360 harmaatakkia; ajoitus oli saman tapainen kuin aiempinakin vuosina. Syksyllä, jaksolla 7.–18.9., variksia oli 200–550 yksilöä; tällöin, kuten lievässä keskikesän huipussakin, kippiin tuotiin sekajätettä. Loppuvuoden ajan paikalla oli 20–120 varista, useimmiten kuitenkin kaatopaikan pohjoispuoleisella betoniasemalla. Selkeää syysmuuton huippua ei ollut nähtävissä lokakuun loppupuolella. Koko vuoden viikkomaksimit olivat 2017 noin 60 % ja 2018 jo alle 30 % edellisvuosien luvuista.

Kuva 9. Korpin, kuten muidenkin varislintujen, määrät ovat pudonneet voimakkaasti sekajätteen ulkoläjityksen loputtua Kontiosuolla. 14.9.18.

Naakalla määrät olivat 2017 ajoittain ”vanhojen hyvien aikojen” tasolla tai jopa korkeampia, mutta 2018 ne jäivät vaatimattomiksi (Kuva 10). Edellisvuosien viikkomaksimeihin verrattuna 2017 naakkaluvut olivat samaa tasoa tai jopa lievästi korkeampia (119 %), mutta 2018 sekajätteen vähyys näkyi naakallakin ja viikkomaksimit olivat keskimäärin 57 % edellisvuosista. Kevätkauden korkeimmat luvut olivat helmikuussa eivätkä liity muuttoon tai sekajätetilanteeseen; selkeää keväthuippua ei ollut (Kuva 10). Yli sadan päästiin 5.–6.5., 29.6.–26.7. ja 7.9.–23.10., mitkä kaikki ajoittuivat sekajätteen ulkoläjitykseen; syyskausi tosin jatkui pitkään penkan peittämisen jälkeenkin, pääosin variksen tapaan betoniaseman puolella.

Kuva 10. Runsaiden varislintujen viikoittaiset maksimimäärät Kontiosuolla eri vuosina. Vuoden 2017 määrät on esitetty sinisillä, 2018 punaisilla ja 2012–16 määrät harmailla symboleilla.

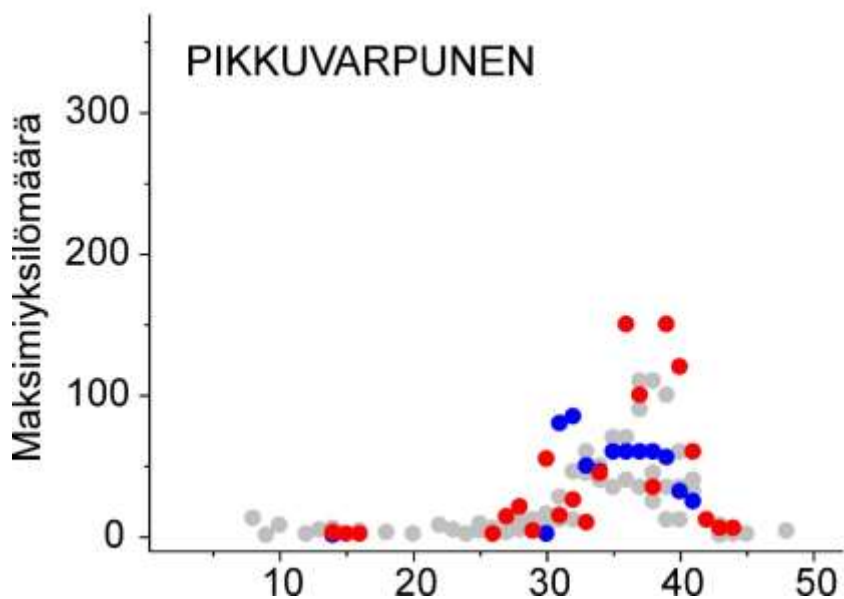
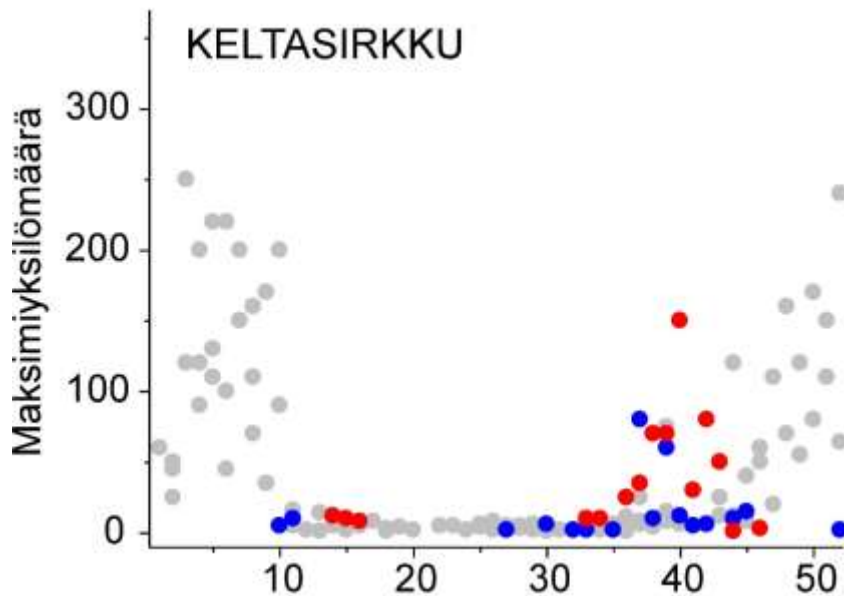
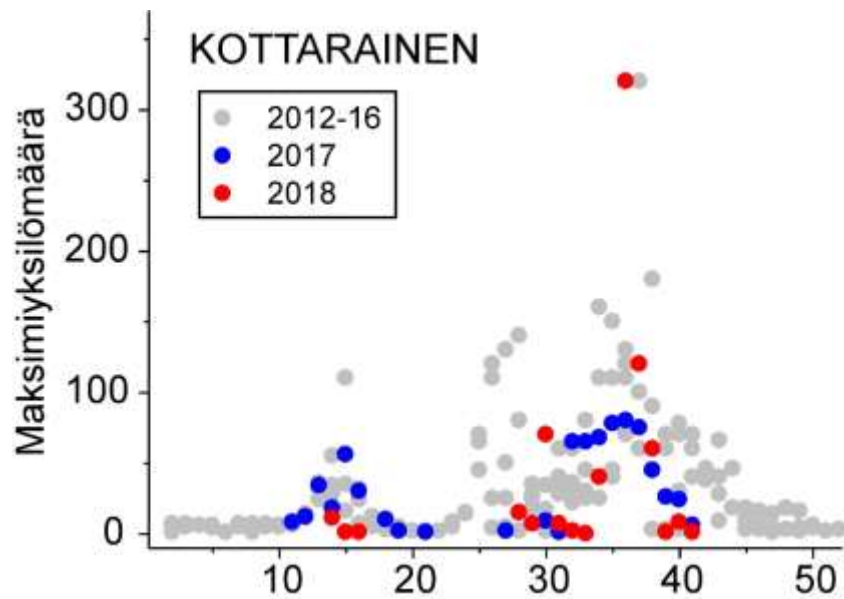
Korpilla alkuvuosi 2018 oli perinteiseen tapaan melko hyvä, sillä niitä näkyi melko säännöllisesti yli 60 yksilöä 11.2. asti (Kuva 10). Tämän jälkeen korpit lähtivät pesimään; niiden pesintä ajoittuu varhaiskevääseen. Kevään korppimäärät olivat parhaimmillaan toisella kymmenellä, mutta nousivat lievästi keskikesän sekajätejaksolla. Vuoden paras korppijakso oli 16.–26.9., jolloin sekajätettä mylläsi jatkuvasti 100–160 yksilöä. Korpin tapaan harakalla määrät 2017 ja 2018 olivat alhaisia, eikä muutaman vuoden takaisin loistolukuihin päästy. Harakoita oli läpi vuoden luokkaa 10–20 yksilöä. Viikkomaksimit olivat 2017–18 keskimäärin korpilla 57 % ja naakalla 64 % alempia kuin vuosina 2012–16.

Kuva 11. Nuori, talvipukuun sulkimassa oleva kottarainen perhostoukan kimpussa. Oikeassa jalassa kimaltavan renkaan koodia ei saatu kokonaan luettua, mutta yksilö on Suomessa rengastettu. 8.9.18.

3.4. Muiden seurantalajien runsausvaihtelu 2018

Kottaraisia ei useimpina viikkoina 2017–18 havaittu, mutta kevät- ja syysshuiput olivat ajoituksiltaan ja määriltään lähellä aiempia vuosia, s. o. huhtikuun alussa sekä pitkällä jaksolla heinäkuun lopusta syyskuun puoliväliin (Kuva 12). Keltasirkku oli talvina 2017–18 kateissa, mutta pientä piristymistä oli nähtävissä huhtikuun puolivälin seutuvilla, mikä saattaa koskea muutolta tai lähiseutujen talvehtimispaikoilta saapuneita yksilöitä. Runsaimmillaan laji oli syyskuun alusta lokakuun loppuun. Runsaushuippu oli 7.10., jolloin rikkaruohostoissa oli 150 yksilöä (Kuva 12). Pikkuarpusen esiintymiskuva oli samanlainen kuin keltasirkulla. Talvella laji oli kateissa, mitä seurasi pieni kevätherääminen, ja syksyllä niitä oli pujokasvustoissa pitkällä jaksolla, 5.7.–10.10., jatkuvasti vähintään kymmenen yksilöä. Pikkuarpushuippu oli 28.9.–7.10., jolloin etenkin kipin pohjoisrinteessä viihtyi 120–150 yksilöä (Kuva 12). Viikkomaksimivertailut eivät viittaa suuriin muutoksiin: 2017–18 oli keskimäärin kottaraisia 74 %, keltasirkkuja 294 % ja pikkuarpusia 155 % vuosien 2013–16 luvuista. Näitä lukuja tarkasteltaessa on syytä huomata pienten yksilömäärien vertailuista usein syntyvät korkeat prosenttiero.

Kuva 12. Kottaraisen, keltasirkun ja pikkuvarpusen maksimiyksilömäärät viikoittain Kontiosuolla 2017 (siniset symbolit), 2018 (punaiset symbolit) ja edeltävinä vuosina 2013–16 (harmaat symbolit).

Kuva 13. Kontiosuon arvokkaimpia pesimälajeja – toista kesää peräkkäin – oli nyt kahden parin voimin isolla vesialtaalla pesinyt mustakurkku-uikku. Laji on Suomessa uhanalainen ja listattu Euroopan Unionin Lintudirektiivissä. Se hyötyy tiheästä ranta- ja vesikasvillisuudesta. 26.6.18.

3.5. Kontiosuon pesimälinnusto 2018

Kesän 2018 kartoituksissa havaitsin Kontiosuolla 50 pesimälajia ja 234 reviiriä (Taulukko 1). Sain pesinnän varmistettua 23 lajilla, joista runsain oli pajulintu (38 paria). Muita yli kymmenen parin varmistettuja pesintöjä oli peipolla (20), västäräkillä (11) ja räkättirastaalla (10). Paikalla todennäköisesti pesiviä lajeja löytyi 20, joista runsain oli viitakerttunen (23), kannoillaan lehtokerttu (11) ja keltasirkku (10). Lisäksi havaitsin kesän mittaan 11 mahdollista pesimälajia pesimiseen sopivilla paikoilla. Luvut olivat yleisesti ottaen kahta edelliskesää alhaisempia, mikä voi osittain johtua siitä, että en päässyt laskemaan kriittisillä touko–kesäkuun viikoilla 22, 25 ja 26.

Uhanalaisista lajeista (IUCN:n luokat VU, EN tai CR; Tiainen ym. 2016) Kontiosuolla pesivät 2018 haapana, mustakurkku-uikku ja taivaanvuohi (Taulukko 1). Silmällä pidettävistä lajeista (NT) pesivät pikkutylli, kuovi, rantasipi, haarapääsky, kivitasku ja punavarpunen. Kansallisista erityisvastuulajeista pesimälajistossa olivat laulujoutsen, haapana, tavi, telkkä, ruisrääkkä, kuovi, rantasipi ja leppälintu, ja Euroopan Unionin Lintudirektiivin I liitteen lajeista pesivät mustakurkku-uikku ja pikkulepinkäinen.

Kuva 14. Sisämaassa harvinainen pesimälintu meriharakka pesi jälleen menestyksellisesti Kontiosuolla. 9.6.18.

Taulukon 1 parimääräarvioista vertailukelpoisia ovat vuodet 2015–18. Vuonna 2014 laskin ainoastaan Kontiosuon ydinosat, ja niidenkin osalta suosittelen vertailuja ainoastaan avomailla ja kosteikolla pesivien lajien osalta (katso myös Koivula 2015, 2016, 2017, 2018). Esimerkiksi västäräkki, joka oli 2014 runsain varma pesimälaji (yhdessä pajulinnun kanssa), on tämänkin jälkeen esiintynyt suurin piirtein yhtä runsaana, samoin pensaskerttu, ruoko- ja viitakerttunen sekä kivitasku. Sitä vastoin metsiin, taimikoihin ja pensaikkoihin keskittyvillä lajeilla myöhempien vuosien luvut ovat jopa moninkertaisia, mikä johtuu kartoitustavan ja parimääräarvioinnin muutoksista 2014 jälkeen.

Vertailtaessa vuosien 2015–17 pesimälintujen kokonaisparimääriä vuoden 2018 vastaaviin lukuihin (ydin- ja reunaosat yhteen laskettuna), useimmilla lajeilla 2018 näyttäytyy tavanomaisena pesimävuotena. Useimmilla lajeilla myös reviirimäärät olivat alueen suhteellisen pienuuden vuoksi alhaisia (Taulukko 1). Vesialtailla pesi rikas vesilinnusto, arvokkaimpina jokakesäinen laulujoutsen (nyt viisi poikasta lentoon) ja mustakurkku-uikku, jonka kaksi pesivää paria sai kumpikin ainakin yhden poikasen lentoon. Ruisrääkällä oli vanhalla täyttömäellä kaksi reviiriä, ja kahlaajista pesivät menestyksellä pikkutylli, töyhtöhyppä, taivaanvuohi, kuovi, rantasipi ja metsäviklo. Lokeista vain kalalokki pesi jälleen pohjoisosan altailla saaden useampia poikasia lentoon. Haarapääskyllä oli totutusti kolme reviiriä ja pikkulepinkäisellä yksi (Taulukko 1). Useimmilla muilla harvalukuisilla joskin usein määriltään vaihtelevilla lajeilla oli suurin piirtein edelliskesien kaltaiset reviirimäärät. Kahdella lajilla reviirimäärät olivat aiempiin kesiin nähden huomattavan korkeita: viitakerttusella peräti 23 laulavaa koirasta (aiempina kesinä 7–9) ja keltasirkulla 10 (1–6). Uutena lajina oli toukokuun lopulla reviiriä pitänyt järripeippo.

Taulukko 1. Kontiosuon pesimälajisto 2014–2018. Vuoden 2014 luvut koskevat vain alueen ydinosaa (katso teksti). Vuosien 2015–18 parimääriin on yhdistetty ydin- ja reuna-alueiden reviirit (vertaa Kuva 1). Sarake ”Uhan” kertoo lajin uhanalaisuusluokan 2015 arvioinnissa (IUCN-luokat LC = elinvoimainen, NT = silmällä pidettävä, VU = uhanalainen, EN = vaarantunut) sekä mahdolliset kansalliset erityisvastuulajit (ER) tai Euroopan Unionin Lintudirektiivin lajit (DIR).

Lajinimi	Tieteellinen nimi	Uhan	2014	2015	2016	2017	2018
LAULUJOUTSEN	<i>Cygnus Cygnus</i>	LC, ER	1	1	1	1	1
HAAPANA	<i>Anas Penelope</i>	VU, ER	1	2	1	1	4
TAVI	<i>Anas crecca</i>	LC, ER	3	6	7	4	4
SINISORSA	<i>Anas platyrhynchos</i>	LC	1	3	5	1	3
LAPASORSA	<i>Anas clypeata</i>	LC	1	0	1	1	1
TUKKASOTKA	<i>Aythya fuligula</i>	EN, ER	1	0	0	0	0
TELKKÄ	<i>Bucephala clangula</i>	LC, ER	6	4	8	6	6
MUSTAKURKKU-UIKKU	<i>Podiceps auratus</i>	EN, DIR	0	1	1	0	2
KANAHAUKKA	<i>Accipiter gentilis</i>	NT	1	0	0	0	0
NUOLIHAIKKA	<i>Falco Subbuteo</i>	LC	1	0	0	0	0
RUISRÄÄKKÄ	<i>Crex crex</i>	LC, ER	1	1	2	2	2
PIKKUTYLLI	<i>Charadrius dubius</i>	NT	2	4	3	3	2
TÖYHTÖHYYPÄ	<i>Vanellus vanellus</i>	LC	1	1	2	3	4
TAIVAANVUOHI	<i>Gallinago gallinago</i>	VU	1	1	0	1	1
MERIHARAKKA	<i>Haematopus ostralegus</i>	LC	0	1	1	1	1
LEHTOKURPPA	<i>Scolopax rusticola</i>	LC	1	0	1	0	0
KUOVI	<i>Numenius arquata</i>	NT, ER	2	2	2	2	3
RANTASIPI	<i>Actitis hypoleucos</i>	NT, ER	1	2	3	2	4
METSÄVIKLO	<i>Tringa ochropus</i>	LC	2	2	2	1	2
VALKOVIKLO	<i>Tringa nebularia</i>	LC, ER	0	0	1	0	0
KALALOKKI	<i>Larus canus</i>	LC	2	4	3	3	5
NAURULOKKI	<i>Larus ridibundus</i>	VU	0	3	0	0	0
SEPELKYYHKY	<i>Columba palumbus</i>	LC	1	1	1	1	1
KÄKI	<i>Cuculus canorus</i>	LC	1	1	2	1	2
PALOKÄRKI	<i>Dryocopus martius</i>	LC, DIR	1	0	1	1	0
KÄPYTIKKA	<i>Dendrocopos major</i>	LC	1	1	2	1	0
KIURU	<i>Alauda arvensis</i>	LC	1	0	1	0	0
HAARAPÄÄSKY	<i>Hirundo rustica</i>	NT	5	3	2	3	3
RÄYSTÄSPÄÄSKY	<i>Delichon urbicum</i>	EN	1	0	0	0	0
METSÄKIRVINEN	<i>Anthus trivialis</i>	LC	3	5	3	3	5
NIITTYKIRVINEN	<i>Anthus pratensis</i>	NT	2	0	1	0	0
KELTAVÄSTÄRÄKKI	<i>Motacilla flava</i>	NT	1	0	0	0	0
VÄSTÄRÄKKI	<i>Motacilla alba</i>	LC	8	9	13	6	11
PEUKALOINEN	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC	0	0	1	1	0
RAUTIAINEN	<i>Prunella modularis</i>	LC	1	9	9	2	2
PUNARINTA	<i>Erithacus rubecula</i>	LC	5	6	8	2	3
SATAKIELI	<i>Luscinia luscinia</i>	LC	1	2	1	1	0
LEPPÄLINTU	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LC, ER	1	1	1	0	1
PENSASTASKU	<i>Saxicola rubetra</i>	LC	1	1	6	4	3
KIVITASKU	<i>Oenanthe oenanthe</i>	NT	4	3	4	2	4

Lajinimi	Tieteellinen nimi	Uhan	2014	2015	2016	2017	2018
MUSTARASTAS	<i>Turdus merula</i>	LC	1	4	4	3	3
RÄKÄTTIRASTAS	<i>Turdus pilaris</i>	LC	1	18	14	11	10
LAULURASTAS	<i>Turdus philomelos</i>	LC	2	1	2	1	1
PUNAKYLKIRASTAS	<i>Turdus iliacus</i>	LC	6	14	14	3	6
RUOKOKERTTUNEN	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	LC	4	3	4	2	3
VIITAKERTTUNEN	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	LC	7	9	9	9	21
LUHTAKERTTUNEN	<i>Acrocephalus palustris</i>	LC	0	0	0	0	1
VIITASIRKKALINTU	<i>Locustella fluviatilis</i>	LC	0	2	0	0	0
PENSASSIRKKALINTU	<i>Locustella naevia</i>	LC	0	1	0	0	0
LEHTOKERTTU	<i>Sylvia borin</i>	LC	2	13	13	6	11
MUSTAPÄÄKERTTU	<i>Sylvia atricapilla</i>	LC	0	0	0	0	1
PENSASKERTTU	<i>Sylvia communis</i>	LC	6	7	10	8	8
HERNEKERTTU	<i>Sylvia curruca</i>	LC	0	2	0	2	2
TILTALTTI	<i>Phylloscopus collybita</i>	LC	1	0	0	1	1
PAJULINTU	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC	8	41	50	43	38
SIRITTÄJÄ	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	LC	0	1	1	0	0
HIPPIÄINEN	<i>Regulus regulus</i>	LC	3	0	0	1	1
HARMAASIEPPO	<i>Muscicapa striata</i>	LC	1	1	1	3	0
KIRJOSIEPPO	<i>Ficedula hypoleuca</i>	LC	0	0	1	1	0
PYRSTÖTIAINEN	<i>Aegithalos caudatus</i>	LC	1	2	0	0	0
HÖMÖTIAINEN	<i>Parus montanus</i>	VU	1	1	0	0	0
SINITIAINEN	<i>Parus caeruleus</i>	LC	3	3	4	1	2
TALITIAINEN	<i>Parus major</i>	LC	4	9	10	6	8
PUUKIIPJÄ	<i>Certhia familiaris</i>	LC	0	0	1	0	0
PIKKULEPINKÄINEN	<i>Lanius collurio</i>	LC, DIR	1	0	1	1	1
NÄRHI	<i>Garrulus glandarius</i>	LC	1	1	0	0	0
HARAKKA	<i>Pica pica</i>	LC	3	4	5	4	2
VARIS	<i>Corvus corone cornix</i>	LC	2	1	3	2	2
KORPPI	<i>Corvus corax</i>	LC	1	0	1	2	1
KOTTARAINEN	<i>Sturnus vulgaris</i>	LC	1	0	0	0	0
PIKKUVARPUNEN	<i>Passer montanus</i>	LC	1	2	3	2	2
PEIPPO	<i>Fringilla coelebs</i>	LC	10	23	18	17	20
JÄRRIFEIPPO	<i>Fringilla montifringilla</i>	LC	0	0	0	0	1
VIHERPEIPPO	<i>Carduelis chloris</i>	VU	1	2	1	1	0
VIHERVARPUNEN	<i>Carduelis spinus</i>	LC	3	6	2	6	3
HEMPPO	<i>Carduelis cannabina</i>	LC	1	1	1	1	1
TIKLI	<i>Carduelis carduelis</i>	LC	0	1	0	1	1
PUNAVARPUNEN	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT	2	11	6	4	5
PUNATULKKU	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	VU	1	0	0	0	0
KELTASIRKKU	<i>Emberiza citronella</i>	LC	1	6	5	3	10
PAJUSIRKKU	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU	2	2	3	1	0
Pareja			149	272	287	205	246
Lajeja			66	58	60	56	54

Kuva 15. Vuosi 2018 oli harvinaisuuksien suhteen melko vaisu. Harvinaisin Kontiosuolla 2018 havaittu laji oli viitatiainen, joka viivähti muutaman minuutin isossa tiaisparvessa (ei kuvaa; havaintoilmoitus tätä kirjoitettaessa harvinaisuuskomitean tarkastettavana). Tässä muutamia kuvattuja harvinaisuuksia: vasemmalta lukien arosuohaukkakoiras (27.4.18), taigauunilintu (30.9.18) ja valkoselkätikkanaaras (3.10.18).

3.5. Muu linnusto

Havaintsin kaatopaikalla vuonna 2018 kaikkiaan 138 lintulajia (Liite). Lajeista neljää en ollut havainnut aiempina vuosina: kanadanhanhi (14.4. kolme muuttavaa), sepelrastas (23.10. nuori koiras paikallisena), luhtakerttunen (2.–29.6. laulava pääportilla) ja viitatiainen (7.10. tiaisten sekaparvessa; havainto on tätä kirjoitettaessa Pohjois-Karjalan Lintutieteellisen Yhdistyksen harvinaisuuskomitean tarkastettavana). Kontiosuolla on siis vuosina 2012–18 havaittu kaikkiaan vähintään 178 lintulajia.

Pohjois-Karjalassa vähälukuisista lajeista nostan edellä listattujen neljän ohella esille muutamia. Merimetsoja muutti 14.4. kolmen parvi; kaksi nuorta harmaahaikaraa viivähti 20.7. pohjoisosan altailla; haarahaukka käväisi 19.5. paikallisena tarkastamassa penkan tarjoilut; merikotkia näkyi neljä jaksolla 26.–30.9.; vanha arosuohaukkakoiras muutti 27.4.; esiaikuinen maakotka muutti 24.4.; edellisessä syntynyt isolokki viivähti 5.4. betoniasemalla muiden lakkien seurassa; valkoselkätikka näyttäytyi kahdesti (3.10. ja 22.10.); pikkutikka vaelsi 30.9. tiaisparvessa lounaaseen; kangaskiuru näyttäytyi kahdesti (12.4. ja 30.9.); kaksi tunturikiurua ruokaili 12.–15.4. vanhan täyttömäen rikkaruhostossa; ja taigauunilintu näyttäytyi kahdesti (26.9. ja 30.9.).

Harvinaisuuksien ohella Kontiosuon lintumaailmaan mahtui muutama muukin erikoisuus. Kontiosuolla harvinainen teerikoiras kierteli 3.10. paikalla sumuisena aamuna; aikaisen kevään ansiosta nuolihaukka saapui 27.4., metsäkivinen huippuaikaisin 14.4. ja tiltalttikin jo 21.4.; lehtokurppa, joka ei alueella ole läheskään jokavuotinen, yllätti 3.10. lentämällä lounaaseen korkealla taivaalla – kanahaukan jahtaamana!; keltävästäräkällä oli 11.8. huikea 180 yksilön kerääntymä; ja Kontiosuolla yllättävän harvinainen varpunen viivähti 14.7. pikkuvarpusparvessa kipin lähellä. Yleisesti melko hyvä pohjansirkkusyky näkyi Kontiosuollakin, kun syksyn summa nousi kahdeksaan. Näiden lisäksi syksyn päämuuttojaksolla näkyi yhdeksän ns. ”tik-sirkkua”, jotka nekin todennäköisimmin olivat pohjansirkkuja.

Kuva 16. Gammayökkösellä oli eteläisessä Suomessa massavaellus loppukesällä 2018. Myös Kontiosuo sai osansa. 12.8.18.

3.6. Muu eliöstö

Vanha täyttömäki, joka mm. käsittää laajoja nokkoskasvustoja, elättää rikasta päiväperhosjoukkoa. Nytkin elokuussa mäellä lepatteli runsaasti mm. nokkos- ja neitoperhosia, amiraaleja ja jonkin verran ohdakeperhosiakin. Kuten edellisvuonna, pääosa amiraaleista oli tuoreita ja kirkasvärisiä, oletettavasti paikalla kuoriutuneita. Enimmillään amiraaleja oli 11.–12.8., jolloin niitä näkyi lintulaskennan ohessa noin sata, ja samoina päivinä nokkosperhosia oli noin 30. Hyönteismaailman kiintoisin ilmiö oli kuitenkin koko eteläistä Suomea loppukesällä koskettanut gammayökkösen massavaellus (Tolpo 2018). Gammayökkösiä vaeltaa Suomeen vuosittain pieniä määriä; runsas se on Afrikassa ja Etelä-Euroopassa. Kulunut syksy oli kuitenkin mittaluokassaan huikea. YLEn haastattelema perhosasiantuntija Jaakko Kullberg arvioi gammayökkösiä saapuneen kesällä 2018 Suomeen miljoonia, kenties jopa miljardeja. Edellisen kerran vastaavan mittakaavan vaellus on ulottunut Suomeen 1946 (Ekholm 1946). Nyt niitä näkyi Kontiosuolla teiden varsien kukkakasveilla 11.-12.8. kolmisenkymmentä. Tunnettuutta gammayökkönen sai jo 2016 jalkapallon MM-kisoissa, niiden pörrätessä jalkapallotähti Ronaldon kasvoilla uutiskuvissa.

Kiitokset

Laskennoissa avusti Alwin Hardenbol ja Risto Juvaste kannusti. Jätekeskuksen henkilöstö suhtautui laskentoihin edellisvuosien tapaan positiivisesti. Kaikille asianosaisille kiitokset.

Kirjallisuus

- Ekholm, S. 1946: On mass appearance of *Phytometra gamma* L. (Lep. Noctuidae) in 1946. *Notulae Entomologicae* XXVI: 85-87.
- Holmström, H. 2018: Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen lokkilaskentojen raportti vuodelta 2017. HSLY Tringa ry. 10 s.
- Juvaste, R. & Koskinen, H. 2019: Koukkujärven jätteenkäsittelykeskuksen lokki- ja varislinnut 2004...2018. Pirkanmaan Jätehuolto Oy. 24 s.
- Juvaste, R. 2019: Tarastenjärven jätteenkäsittelykeskuksen lokit 1999-2018. Pirkanmaan Jätehuolto Oy. 123 s.
- Koivula, M. J. 2018: Joensuun Kontiosuon kaatopaikan lokki-, varislintu- ja muut lintulaskennat 2017. Omakustanne, Kontiolahti. 32 s.
- Koivula, M. J. 2017: Joensuun Kontiosuon kaatopaikan lokki-, varislintu- ja muut lintulaskennat 2016. Omakustanne, Kontiolahti. 32 s.
- Koivula, M. J. 2016: Joensuun Kontiosuon kaatopaikan lokki-, varislintu- ja muut lintulaskennat 2015. Omakustanne, Kontiolahti. 32 s.
- Koivula, M. J. 2015: Joensuun Kontiosuon kaatopaikan lokki-, varislintu- ja muut lintulaskennat 2014. Omakustanne, Kontiolahti. 32 s.
- Koivula, M. J. 2014: Joensuun Kontiosuon kaatopaikan lokki-, varislintu- ja kottaraislaskennat 2013. Omakustanne, Kontiolahti. 24 s.
- Lindblom, K. 2009: Joensuun jäteaseman linnustoselvitys. Osat B-C. – Joensuun Seudun Jätehuolto Oy. 49 s.
- Tiainen, J. ym. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. Ympäristöministeriö ja Suomen Ympäristökeskus.
- Tolpo, A. 2018: Miljardit tuholaisperhoset ryntäsivät Suomeen – söivät rypsipellon tyhjäksi parissa päivässä. YLE uutiset 6.8.18. <https://yle.fi/uutiset/3-10335168>

Liite. Kontiosuolla 2012–18 havaitsemani lintulajit. Vuoden 2018 ensihavainnoille on annettu päivämäärä.

Laji	Tieteellinen	2012-17	2018
LAULUJOUTSEN	<i>Cygnus cygnus</i>	X	8.4.
METSÄHANHI	<i>Anser fabalis</i>	X	14.4.
TUNDRAHANHI	<i>Anser albifrons</i>	X	24.4.
MERIHANHI	<i>Anser anser</i>	X	
KANADANHANHI	<i>Branta canadensis</i>		14.4.
VALKOPOSKIHANHI	<i>Branta leucopsis</i>	X	20.5.
SEPELHANHI	<i>Branta bernicla</i>	X	
HAAPANA	<i>Anas penelope</i>	X	1.5.
TAVI	<i>Anas crecca</i>	X	27.4.
SINISORSA	<i>Anas platyrhynchos</i>	X	18.4.
JOUHISORSA	<i>Anas acuta</i>	X	20.8.
LAPASORSA	<i>Anas clypeata</i>	X	25.6.
TUKKASOTKA	<i>Aythya fuligula</i>	X	11.7.
LAPASOTKA	<i>Aythya marila</i>	X	
ALLI	<i>Clangula hyemalis</i>	X	
MUSTALINTU	<i>Melanitta nigra</i>	X	
TELKKÄ	<i>Bucephala clangula</i>	X	1.5.
UIVELO	<i>Mergellus albellus</i>	X	9.10.
ISOKOSKELO	<i>Mergus merganser</i>	X	24.4.
PYY	<i>Bonasa bonasia</i>	X	26.8.
TEERI	<i>Tetrao tetrix</i>	X	3.10.
KUIKKA	<i>Gavia arctica</i>	X	9.9.
MUSTAKURKKU-UIKKU	<i>Podiceps auritus</i>	X	5.5.
MERIMETSO	<i>Phalacrocorax carbo</i>	X	14.4.
HARMAAHAIKARA	<i>Ardea cinerea</i>	X	20.7.
KATTOHAIKARA	<i>Ciconia ciconia</i>	X	
MEHILÄISHAUKKA	<i>Pernis apivorus</i>	X	2.6.
HAARAHAUKKA	<i>Milvus migrans</i>	X	19.5.
MERIKOTKA	<i>Haliaeetus albicilla</i>	X	26.9.
RUSKOSUOHAUKKA	<i>Circus aeruginosus</i>	X	14.4.
SINISUOHAUKKA	<i>Circus cyaneus</i>	X	15.4.
AROSUOHAUKKA	<i>Circus macrourus</i>	X	27.4.
KANAHAUKKA	<i>Accipiter gentilis</i>	X	9.1.
VARPUSHAUKKA	<i>Accipiter nisus</i>	X	14.4.
HIIRIHAUKKA	<i>Buteo buteo</i>	X	8.4.
PIEKANA	<i>Buteo lagopus</i>	X	24.4.
MAAKOTKA	<i>Aquila chrysaetos</i>	X	24.4.
KALASÄÄSKI	<i>Pandion haliaetus</i>	X	14.4.
TUULIHAUKKA	<i>Falco tinnunculus</i>	X	12.4.
AMPUHAUKKA	<i>Falco columbarius</i>	X	7.4.
NUOLIHAUKKA	<i>Falco subbuteo</i>	X	27.4.
MUUTTOHAUKKA	<i>Falco peregrinus</i>	X	
RUISRÄÄKKÄ	<i>Crex crex</i>	X	26.5.
KURKI	<i>Grus grus</i>	X	12.4.

Laji	Tieteellinen	2012-17	2018
MERIHARAKKA	<i>Haematopus ostralegus</i>	X	27.4.
PIKKUTYLLI	<i>Charadrius dubius</i>	X	27.4.
TYLLI	<i>Charadrius hiaticula</i>	X	
KAPUSTARINTA	<i>Pluvialis apricaria</i>	X	24.4.
TÖYHTÖHYYPÄ	<i>Vanellus vanellus</i>	X	8.4.
PIKKUSIRRI	<i>Calidris minuta</i>	X	
LAPINSIRRI	<i>Calidris temminckii</i>	X	20.8.
SUOSIRRI	<i>Calidris alpina</i>	X	
JÄNKÄSIRRIÄINEN	<i>Limicola falcinellus</i>	X	
SUOKUKKO	<i>Philomachus pugnax</i>	X	
JÄNKÄKURPPA	<i>Lymnocyptes minimus</i>	X	
TAIVAANVUOHI	<i>Gallinago gallinago</i>	X	21.4.
HEINÄKURPPA	<i>Gallinago media</i>	X	
LEHTOKURPPA	<i>Scolopax rusticola</i>	X	3.10.
PIKKUKUOVI	<i>Numenius phaeopus</i>	X	
KUOVI	<i>Numenius arquata</i>	X	21.4.
RANTASIPI	<i>Actitis hypoleucos</i>	X	1.5.
MUSTAVIKLO	<i>Tringa erythropus</i>	X	
VALKOVIKLO	<i>Tringa nebularia</i>	X	26.6.
METSÄVIKLO	<i>Tringa ochropus</i>	X	21.4.
LIRO	<i>Tringa glareola</i>	X	25.6.
VESIPÄÄSKY	<i>Phalaropus lobatus</i>	X	
PIKKULOKKI	<i>Larus minutus</i>	X	26.5.
NAURULOKKI	<i>Larus ridibundus</i>	X	14.4.
KALALOKKI	<i>Larus canus</i>	X	18.4.
SELKÄLOKKI	<i>Larus fuscus</i>	X	7.4.
HARMAALOKKI	<i>Larus argentatus</i>	X	30.3.
AROHARMAALOKKI	<i>Larus cachinnans</i>	X	
ISOLOKKI	<i>Larus hyperboreus</i>	X	5.4.
MERILOKKI	<i>Larus marinus</i>	X	27.4.
KALATIIRA	<i>Sterna hirundo</i>	X	
LAPINTIIRA	<i>Sterna paradisaea</i>	X	
KESYKYHKKY	<i>Columba livia</i>	X	30.3.
UUTTUKYHKKY	<i>Columba oenas</i>	X	
SEPELKYHKKY	<i>Columba palumbus</i>	X	8.4.
KÄKI	<i>Cuculus canorus</i>	X	2.6.
SARVIPÖLLÖ	<i>Asio otus</i>	X	
TERVAPÄÄSKY	<i>Apus apus</i>	X	2.6.
KÄENPIIKA	<i>Jynx torquilla</i>	X	
HARMAAPÄÄTIKKA	<i>Picus canus</i>	X	
PALOKÄRKI	<i>Dryocopus martius</i>	X	30.3.
KÄPYTIKKA	<i>Dendrocopos major</i>	X	9.1.
VALKOSELKÄTIKKA	<i>Dendrocopos leucotos</i>	X	3.10.
PIKKUTIKKA	<i>Dendrocopos minor</i>	X	30.9.
POHJANTIKKA	<i>Picoides tridactylus</i>	X	
KANGASKIURU	<i>Lullula arborea</i>	X	12.4.
KIURU	<i>Alauda arvensis</i>	X	8.4.

Laji	Tieteellinen	2012-17	2018
TUNTURIKIURU	<i>Eremophila alpestris</i>	X	12.4.
TÖRMÄPÄÄSKY	<i>Riparia riparia</i>	X	
HAARAPÄÄSKY	<i>Hirundo rustica</i>	X	26.5.
RÄYSTÄSPÄÄSKY	<i>Delichon urbicum</i>	X	4.6.
METSÄKIRVINEN	<i>Anthus trivialis</i>	X	14.4.
NIITTYKIRVINEN	<i>Anthus pratensis</i>	X	12.4.
LAPINKIRVINEN	<i>Anthus cervinus</i>	X	4.9.
KELTAVÄSTÄRÄKKI	<i>Motacilla flava</i>	X	30.7.
SITRUUNAVÄSTÄRÄKKI	<i>Motacilla citreola</i>	X	
VÄSTÄRÄKKI	<i>Motacilla alba</i>	X	8.4.
TILHI	<i>Bombycilla garrulus</i>	X	7.4.
PEUKALOINEN	<i>Troglodytes troglodytes</i>	X	5.9.
RAUTIAINEN	<i>Prunella modularis</i>	X	15.4.
PUNARINTA	<i>Erithacus rubecula</i>	X	15.4.
SATAKIELI	<i>Luscinia luscinia</i>	X	
SINIRINTA	<i>Luscinia svecica</i>	X	24.8.
LEPPÄLINTU	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	X	4.6.
PENSASTASKU	<i>Saxicola rubetra</i>	X	6.5.
KIVITASKU	<i>Oenanthe oenanthe</i>	X	15.4.
SEPELRASTAS	<i>Turdus torquatus</i>		23.10.
MUSTARASTAS	<i>Turdus merula</i>	X	8.4.
RÄKÄTTIRASTAS	<i>Turdus pilaris</i>	X	14.2.
LAULURASTAS	<i>Turdus philomelos</i>	X	8.4.
PUNAKYLKIRASTAS	<i>Turdus iliacus</i>	X	14.4.
KULORASTAS	<i>Turdus viscivorus</i>	X	14.4.
PENSASSIRKKALINTU	<i>Locustella naevia</i>	X	
VIITASIRKKALINTU	<i>Locustella fluviatilis</i>	X	
RUOKOKERTTUNEN	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	X	2.6.
LUHTAKERTTUNEN	<i>Acrocephalus palustris</i>		2.6.
VIITAKERTTUNEN	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	X	26.5.
RASTASKERTTUNEN	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	X	
MUSTAPÄÄKERTTU	<i>Sylvia atricapilla</i>	X	2.6.
LEHTOKERTTU	<i>Sylvia borin</i>	X	26.5.
HERNEKERTTU	<i>Sylvia curruca</i>	X	19.5.
PENSASKERTTU	<i>Sylvia communis</i>	X	19.5.
TAIGAUUNILINTU	<i>Phylloscopus inornatus</i>	X	26.9.
SIRITTÄJÄ	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	X	
TILTALTTI	<i>Phylloscopus collybita</i>	X	21.4.
PAJULINTU	<i>Phylloscopus trochilus</i>	X	19.5.
HIPPIÄINEN	<i>Regulus regulus</i>	X	2.6.
HARMAASIEPPO	<i>Muscicapa striata</i>	X	19.7.
PIKKUSIEPPO	<i>Ficedula parva</i>	X	5.9.
KIRJOSIEPPO	<i>Ficedula hypoleuca</i>	X	
PYRSTÖTIAINEN	<i>Aegithalos caudatus</i>	X	22.9.
VIITATIAINEN	<i>Parus palustris</i>		7.10.
HÖMÖTIAINEN	<i>Parus montanus</i>	X	7.9.
TÖYHTÖTIAINEN	<i>Parus cristatus</i>	X	14.4.

Laji	Tieteellinen	2012-17	2018
KUUSITIAINEN	<i>Parus ater</i>	X	26.9.
SINITIAINEN	<i>Parus caeruleus</i>	X	9.1.
TALITIAINEN	<i>Parus major</i>	X	16.3.
PÄHKINÄNAKKELI	<i>Sitta europaea</i>	X	
PUUKIIPIJÄ	<i>Certhia familiaris</i>	X	8.4.
KUHANKEITTÄJÄ	<i>Oriolus oriolus</i>	X	
PIKKULEPINKÄINEN	<i>Lanius collurio</i>	X	2.6.
ISOLEPINKÄINEN	<i>Lanius excubitor</i>	X	15.4.
NÄRHI	<i>Garrulus glandarius</i>	X	30.3.
HARAKKA	<i>Pica pica</i>	X	9.1.
PÄHKINÄHAKKI	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	X	29.9.
NAAKKA	<i>Corvus monedula</i>	X	9.1.
MUSTAVARIS	<i>Corvus frugilegus</i>	X	30.3.
VARIS	<i>Corvus corone cornix</i>	X	9.1.
KORPPI	<i>Corvus corax</i>	X	9.1.
KOTTARAINEN	<i>Sturnus vulgaris</i>	X	6.4.
PUNAKOTTARAINEN	<i>Sturnus roseus</i>	X	
VARPUNEN	<i>Passer domesticus</i>	X	14.7.
PIKKUVARPUNEN	<i>Passer montanus</i>	X	8.4.
PEIPPO	<i>Fringilla coelebs</i>	X	30.3.
JÄRRIFEIPPO	<i>Fringilla montifringilla</i>	X	15.4.
VIHERPEIPPO	<i>Carduelis chloris</i>	X	21.3.
TIKLI	<i>Carduelis carduelis</i>	X	8.4.
VIHERVARPUNEN	<i>Carduelis spinus</i>	X	12.4.
HEMPPO	<i>Carduelis cannabina</i>	X	8.4.
VUORHEMPPO	<i>Carduelis flavirostris</i>	X	12.4.
URPIAINEN	<i>Carduelis flammea</i>	X	30.3.
TUNDRAURPIAINEN	<i>Carduelis hornemanni</i>	X	23.10.
PIKKUKÄPYLINTU	<i>Loxia curvirostra</i>	X	30.3.
ISOKÄPYLINTU	<i>Loxia pytyopsittacus</i>	X	
PUNAVARPUNEN	<i>Carpodacus erythrinus</i>	X	2.6.
TAVIOKUURNA	<i>Pinicola enucleator</i>	X	
PUNATULKKU	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	X	21.3.
NOKKAVARPUNEN	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	X	
LAPINSIRKKU	<i>Calcarius lapponicus</i>	X	21.4.
PULMUNEN	<i>Plectrophenax nivalis</i>	X	30.3.
KELTASIRKKU	<i>Emberiza citrinella</i>	X	8.4.
POHJANSIRKKU	<i>Emberiza rustica</i>	X	26.8.
PIKKUSIRKKU	<i>Emberiza pusilla</i>	X	
PAJUSIRKKU	<i>Emberiza schoeniclus</i>	X	14.4.